

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	1 juli 2021	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2020-1602	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	8226BE40	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UW BRIEF VAN	17 december 2020	FAX	030-2583139
UW NUMMER	77986105	E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	- Voorschriften - Kaart plangebied - Kaart aangetroffen verblijfplaatsen - Voorgestelde maatregelen	ONDERWERP	Ontheffing Wnb ruimtelijke ingrepen Stadhouderslaan 1-155 in Mijdrecht

Op 17 december 2020 hebben wij uw aanvraag ontvangen. U heeft ontheffing aangevraagd in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna: wet), onderdeel soortenbescherming. De aanvraag is ingediend door Loo Plan B.V. namens Stichting GroenWest, voor de locatie Stadhouderslaan 1-155 in Mijdrecht in gemeente Woerden (hierna: plangebied) en is bij ons geregistreerd onder zaakkenmerk Z-WNB-RI-REG-2020-1602.

I. Besluit

Wij besluiten op grond van het bepaalde in de wet en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017¹:

- ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste lid, tweede lid en vierde lid van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden of vangen, opzettelijk verstoren beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).
- ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste lid, tweede lid en vierde lid van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden of vangen, opzettelijk verstoren beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*).

voor de periode van 15 augustus 2021 tot en met 30 april 2023.

II. Omschrijving van de aanvraag

Uw aanvraag heeft betrekking op groot onderhoud met energetische update van de woningen in complex 3201 van het plangebied Stadhouderslaan 1-155 in Mijdrecht. Het betreft twee appartementencomplexen van deels drie etages hoog en deels vijf etages hoog. De werkzaamheden bestaan onder andere uit:

- Spouwisolatie
- Gevelreiniging en gevel impregneren
- Voegwerkvervanging gevels
- Beglazing vervangen voor Hr++ met ventilatieroosters

Een kaart van het plangebied is opgenomen in bijlage 2.

¹ https://www.provincie-utrecht.nl/sites/default/files/2020-03/beleidsnota_wet_natuurbescherming.pdf

U vraagt ontheffing van de verbodsbepaling genoemd in artikel 3.5, lid een, twee en vier van de wet voor wat betreft de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) voor de periode van 15 augustus 2021 tot en met 30 april 2023.

III. Procedure

Wij hebben de aanvraag afgehandeld volgens het bepaalde in hoofdstuk 5 van de wet en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). Op 26 mei 2021, 3 juni 2021 en 28 juni 2021 heeft u deze aanvraag aangevuld.

IV. Toetsingskader

De gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) zijn beschermd op grond van artikel 3.5 van de wet.

V. Motivering

De aangevraagde ontheffing kan alleen worden verleend als is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a) er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b) er is een geldig wettelijk belang;
- c) er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

a) Afweging van andere bevredigende oplossingen

Omschrijving van alternatieven

Locatie

De werkzaamheden zijn locatie specifiek. Alternatieve locaties voor de uitvoering van de werkzaamheden zijn dan ook niet aan de orde.

Werkwijze

Er is gekozen voor het van buitenaf isoleren via de bestaande spouwmuur, omdat naast het isoleren, het voegwerk voor een groot deel aan vervanging toe is, de gevels gereinigd en geïmpregneerd dienen te worden en mogelijk een deel van de spouwmuurankers aan vervanging toe zijn. Door de opbouw van de appartementencomplexen zorgt het plaatsen van de steigers ten behoeve van gevelherstel en reiniging mogelijk al voor vernietiging van verblijfplaatsen (plaatsen van verankerde vaste steigers met steigerdoeken). Een alternatieve werkwijze zou kunnen zijn om enkel te isoleren en het voegwerk niet te vervangen. Dan zou men echter het gebouw niet of mogelijk onvoldoende duurzaam in stand weten te houden. Bovendien geeft men in het activiteitenplan aan dat isoleren de meeste impact heeft op de aanwezige paarplaatsen. Ook wordt aangegeven dat enkel het plaatsen van steigers al verstoring geeft. Echter is het wel noodzakelijk om aan gebouwen onderhoud te plegen. Nieuwbouw zou ook een alternatief zijn maar dan gaan de verblijfplaatsen ook verloren. Deze werkwijze blijkt uiteindelijk de meest gunstige voor de aanwezige vleermuizen.

Planning

Binnen dit plangebied zal (deels) in de kritische periode van de gewone en ruige dwergvleermuis gewerkt worden, maar door tijdig mitigerende maatregelen te plaatsen, worden de effecten van de werkzaamheden verzacht. De periode van de werkzaamheden is zo groot in omvang van tijd dat een alternatieve planning niet haalbaar en wenselijk is. Door het tijdig nemen van mitigerende maatregelen worden er voldoende alternatieve verblijfplaatsen geboden aan de aanwezige soorten. Deze planning is de enig mogelijke, er wordt geen afbreuk gedaan aan de lokale populaties vleermuizen.

Conclusie

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven waarbij er minder negatief effect op de beschermde soorten optreedt. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

b) Belangenafweging

Omschrijving van het belang

Wij toetsen of het belang van de ingreep zwaarder mag wegen dan het beschermingsbelang van de soorten zoals is vastgelegd in de wet. Voor de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, aanhef en onder 3, van de wet: "In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten".

In uw aanvraag heeft u het belang van de ruimtelijke ingreep onderbouwd. U vraagt ontheffing voor werkzaamheden vanwege verduurzaming van de woningen door renovatie. U heeft onderbouwd dat de woningen energiezuiniger worden

waarbij ze van gemiddeld energielabel G naar gemiddeld energielabel D gaan. Bovendien wordt er binnen de werkzaamheden aandacht besteed aan het verbeteren van de ventilatie in de woningen waardoor de kwaliteit van leven toeneemt, en daarmee de volksgezondheid verbetert.

Algemene afspraken over verduurzaming door renovatie

Er zijn verschillende nationale en internationale doelstellingen over het tegengaan van klimaatverandering. In het Klimaatakkoord van Parijs², dat is gepresenteerd in 2013 en door Nederland is geratificeerd³, zijn afspraken gemaakt over het beperken van de opwarming van de aarde. In Nederland zijn afspraken gemaakt in het Energieakkoord⁴ van 2013 en het Klimaatakkoord⁵ van 2019. In het Energieakkoord is afgesproken dat alle burgers in 2050 in een energieneutraal huis wonen. In het nationale Klimaatakkoord staan afspraken over de verduurzaming van de eerste 1,5 miljoen bestaande woningen in 2030 volgens een wijkgerichte aanpak. Vooruitlopend hierop zijn afspraken gemaakt om tot en met 2022 100.000 corporatiewoningen te verduurzamen.

Om de doelstellingen te kunnen bereiken, is grootschalige renovatie van bestaande woningen nodig. Woningrenovaties zorgen voor een vermindering in het gebruik van fossiele brandstoffen en daardoor minder uitstoot van schadelijke stoffen. Lagere uitstoot leidt tot een verbeterde luchtkwaliteit. Hiermee draagt renovatie ook bij aan verbetering van de volksgezondheid.

Conclusie

Hiermee is sprake van een wettelijk belang van de ingreep. Het ecologische effect op de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) is, door het nemen van maatregelen, minimaal en tijdelijk. De staat van instandhouding van de soorten komt door de ingreep niet in gevaar. In dit geval weegt het belang van de ruimtelijke ingreep daarom zwaarder dan het beschermingsbelang van de soorten.

c) Ecologische beoordeling

Onderzoek

U heeft het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van beschermde soorten. Ook heeft u onderzocht welk effect de ingreep heeft op aanwezige beschermde soorten. Op basis van artikel 3.2 van de Awb hebben wij ons verzekerd van de kwaliteit en zorgvuldigheid van het uitgevoerde ecologische onderzoek.

Aanwezige beschermde soorten

Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*)

Er zijn in het plangebied drie paarterritoria vastgesteld van gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*). De exacte locaties van de verblijfplaatsen binnen deze territoria zijn niet bekend. Een kaart met de locaties van de aangetroffen paarterritoria is opgenomen in bijlage 3 van dit besluit.

Ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*)

Er is in het plangebied een paarverblijfplaats vastgesteld van ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*). Een kaart met de locatie van de aangetroffen paarverblijfplaats is opgenomen in bijlage 3 van dit besluit.

Staat van instandhouding

Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*)

Gewone dwergvleermuisen worden vrijwel overal aangetroffen waar bebouwing aanwezig is. In dorpen en steden, en zo ook in Mijdrecht, is het de meest algemene vleermuis. Uit verspreidingskaarten blijkt de soort in nagenoeg alle atlasblokken aanwezig te zijn (Zoogdierverseniging, Gewone dwergvleermuis). Ruige dwergvleermuisen worden ruim verspreid en vooral in noordwest Nederland aangetroffen, waarbij de soort vaker in de kustgebieden en langs rivieren, meren en plassen aangetroffen wordt dan in het binnenland (Kennisdocument Ruige dwergvleermuis). Bij onderzoek door Loo Plan binnen de gemeente Ronde Venen zijn bij alle onderzoeken die zijn uitgevoerd (>100 deelgebieden) een of meerdere verblijfplaatsen van de gewone- en ruige dwergvleermuis aangetroffen. De soorten zijn beschermd in een tijd dat er gefragmenteerd verspreidingsgegevens voor handen waren.

Effect van de ingreep op de aanwezige beschermde soorten

Door de werkzaamheden zullen drie paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en een paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis worden vernield, worden de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis verstoord en in

² <http://unfccc.int/resource/docs/2015/cop21/eng/l09.pdf>

³ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/stemmingsuitslagen/detail?id=2017P01147>

⁴ <http://www.energieakkoordser.nl/energieakkoord.aspx>

⁵ <https://www.klimaatakkoord.nl/documenten/publicaties/2019/06/28/klimaatakkoord>

sommige gevallen mogelijk gedood door de verborgen leefwijze van de soorten. Dit betekent dat er sprake is van het overtreden van verbodsbepalingen uit de wet. Ontheffing is daarom noodzakelijk.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken heeft u mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen voorgesteld. Deze maatregelen zijn opgenomen in bijlage 4 van dit besluit. Wij gaan akkoord met de voorgestelde maatregelen. In bijlage 1 (Voorschriften) hebben wij de uitvoer van extra maatregelen middels voorschriften voorgeschreven om de negatieve effecten van de werkzaamheden verder te verzachten. Door de uitvoering van de maatregelen worden voorafgaand aan de werkzaamheden voldoende tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen geplaatst op hiervoor geschikte locaties. De vastgestelde verblijfplaatsen worden voorafgaand aan de werkzaamheden en buiten de meest kwetsbare periode ongeschikt gemaakt. Er worden voldoende geschikte alternatieve verblijfplaatsen geplaatst als permanente compensatie van de aangetaste verblijfplaatsen. De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen blijven lang genoeg gehandhaafd om de gewenningsperiode voor de permanente alternatieve verblijfplaatsen te overbruggen.

Gevolgen van de ingreep voor de staat van instandhouding

Door het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen, wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

VI. Conclusie

Aangezien aan de voorwaarden voor een ontheffing wordt voldaan, verlenen wij u ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden. Deze zijn opgenomen in bijlage 1 van dit besluit.

VII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VIII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking vanaf het moment dat deze aan u bekend is gemaakt en wordt twee werkdagen na bekendmaking gepubliceerd op de website www.officielebekendmakingen.nl.

IX. Overige informatie

Er kan ook vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of regionale uitvoeringsdienst, als u dit nog niet heeft gedaan. Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud van dit besluit, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

X. Verzending

Wij verzenden dit besluit aan de aanvrager. Een afschrift van dit besluit verzenden wij aan:

- Loo Plan B.V.;
- Regionale Uitvoeringsdienst (hierna: RUD) Utrecht;
- Gemeente Woerden.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Mevr. drs. ing. S. Heijblom
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Voorschriften

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. De ontheffing wordt alleen verleend voor de in dit besluit genoemde soorten en beschreven verboden handelingen.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient direct contact op te nemen met het Servicebureau van de provincie Utrecht (Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of servicebureau@provincie-utrecht.nl) indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. Deze ontheffing kan, conform artikel 5.4 van de wet, worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.

Voorafgaand aan de werkzaamheden

6. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient aanvullend de volgende aspecten te omschrijven:
 - a. Omschrijving van het plangebied (inclusief kaart);
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Informatie en contactgegevens van de begeleidende ecooloog;
 - e. Een overzicht van de activiteiten die door de ecooloog zijn/worden begeleid;
 - f. De manier waarop is/wordt omgegaan met onverwacht aangetroffen (beschermde) soorten binnen het plangebied.
7. Minimaal twee weken voorafgaand aan de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten, moet de ontheffinghouder het meldingsformulier 'aanvang werkzaamheden' volledig invullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/startwerkzaamhedenwnb>. Bij de melding dient het werkprotocol zoals omschreven in de voorschriften bijgevoegd te zijn.

Tijdens de werkzaamheden

8. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige⁶ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Deze dient in ieder geval aanwezig te zijn in het plangebied bij de start van de werkzaamheden, voor zover deze invloed hebben op een beschermde soort.
9. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
10. Tijdens de werkzaamheden moet een logboek worden bijgehouden. In het logboek worden gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals goedkeuren / vrijgeven door een deskundige, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door het bevoegd gezag) en gekozen mitigerende en/of compenserende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten van de uitgevoerde handelingen, omschreven in de voorschriften bij dit besluit geregistreerd.

⁶ Onder deskundige verstaan wij: een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

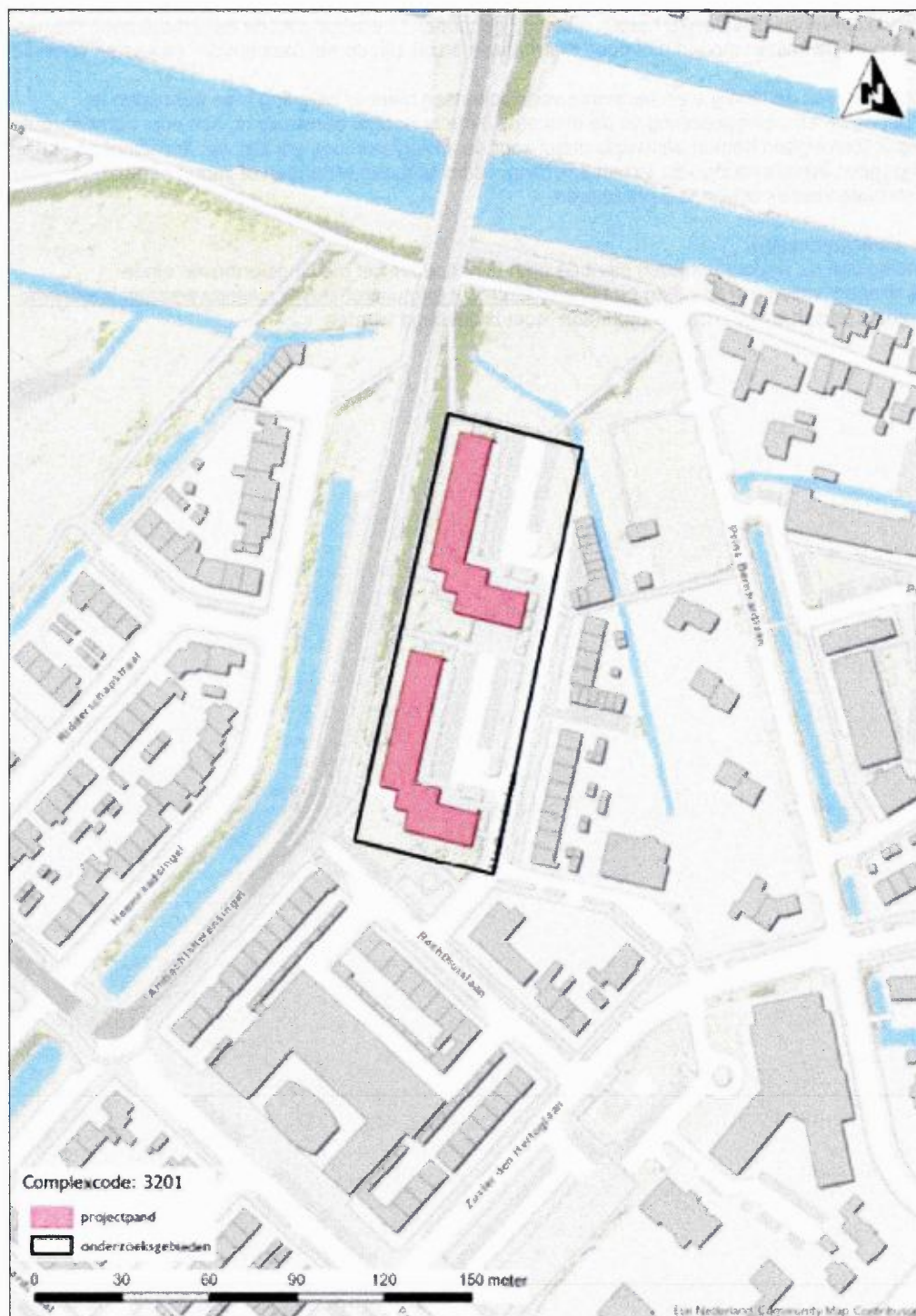
- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet/Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en De Landschappen) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of – bescherming.

11. De maatregelen, genoemd in hoofdstuk 6, 7, 8 van het activiteitenplan van 15 december 2020 en ook de *aanvulling aangeleverd op 26 mei 2021* (zie bijlage 4) moeten worden opgevolgd.
12. De tijdelijke kasten dienen pas te worden verwijderd nadat de permanente voorzieningen zijn gerealiseerd en de vereiste gewenningstijd van 6 maanden is verstreken. Daarnaast mogen de tijdelijke voorzieningen niet verwijderd worden tijdens de winterperiode (1 november – 1 april) of de kraamperiode (1 mei -15 juli) Er dient bij het verwijderen van de tijdelijke kasten rekening gehouden te worden met de kwetsbare periodes van vleermuizen en de kasten mogen niet door vleermuizen bezet zijn op het moment dat de kasten verwijderd worden.
13. Bij het plaatsen van de tijdelijke en permante verblijfplaatsen dient er rekening mee gehouden te worden dat de in- en uitvliegopening op de minimale 3 meter hoogte aanwezig is, een vrije aanvliegroute aanwezig is (zoals geen bomen aanwezig direct voor de invliegopening), vrij zijn van kunstlicht en verstoring (geen lichtuitstraling van straatverlichting, verlichting aan woningen of vanuit aanwezige ramen) en buiten bereik liggen van predatoren.

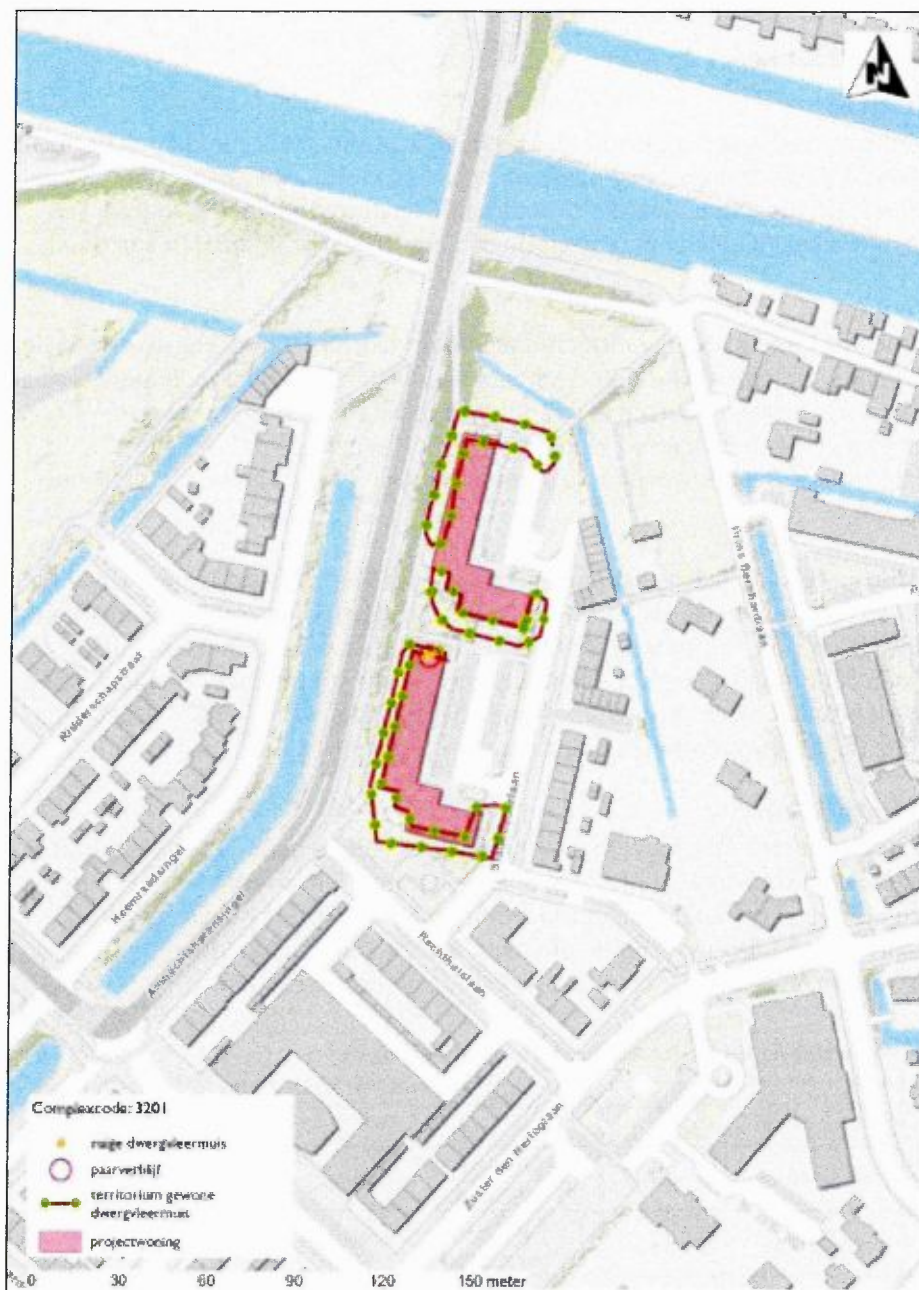
Na afloop van de werkzaamheden

14. Na afronding van de werkzaamheden dient de ontheffinghouder het meldingsformulier 'einde werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/eindwerkzaamhedenwnb>. Het logboek zoals omschreven in de voorschriften moet bijgevoegd worden.

Bijlage 2: Kaart plangebied

Bijlage 3: Kaart aangetroffen verblijfplaatsen

Figuur 1: Verblijfplaatsen aangetroffen beschermde soorten Stadhouderslaan.

Bijlage 4: Voorgestelde maatregelen

Uit activiteitenplan complex 3201 door Loo Plan

6 Tijdelijke mitigatie

De locaties van de tijdelijke mitigatie zijn opgenomen in bijlage 3. In tabel 3 is een overzicht met de toegepaste voorzieningen en de plaatsingsdata opgenomen. Na afronding van de werkzaamheden worden na een gewenningsperiode van 6 maanden, de tijdelijke voorzieningen verwijderd. De ontheffingsperiode bestrijkt daarom een langere periode dan dat de werkzaamheden aan de woningen duren.

Ten aanzien van de locaties van de tijdelijke voorzieningen voor vleermuizen neemt de provincie Utrecht de stelling in dat enkel tijdelijke voorzieningen mogen worden geplaatst in gebieden waar geen verblijfplaatsen zijn aangetroffen. Daarom is de tijdelijke mitigatie in de gebouwen rondom de projectwoningen geplaatst waarvan bij onderzoek is vastgesteld dat er geen verblijfplaatsen aanwezig zijn. De kasten worden op diverse windrichtingen op een hoogte van minimaal 3 meter geplaatst.

Omdat de werkzaamheden enkel aan de twee appartementengebouwen gebeurt is het merendeel van de groenvoorzieningen rondom de twee gebouwen gedurende het bouwproces beschikbaar als onderdeel van het habitat. Door de werkzaamheden zal met name de parkeerplaats aan de oostzijde en een smalle strook groen rondom de gebouwen rommeliger zijn en komen meer plekken met zand beschikbaar. Aangezien vleermuizen een grote home-range hebben, wordt voor deze soort geen effect verwachten van deze tijdelijke en minimale veranderingen in het habitat.

Gewone- en ruige dwergvleermuis

Voor de paarverblijfplaatsen worden 16 tijdelijke voorzieningen geplaatst vóór 15 februari 2021. De voorzieningen worden geplaatst op woningen (12 kasten) en bomen (4 kasten) rondom complex 3201. De kasten die op woningen geplaatst worden, worden op de woningen van GroenWest geplaatst. Door de kasten vóór 15 februari 2021 te plaatsen, wordt voldaan aan de gewenningsperiode van minimaal 6 maanden voor start van de werkzaamheden.

Tabel 3. Aangetroffen beschermde verblijfplaatsen in het projectgebied, en tijdelijke mitigatie

Soort	Aantal verblijven	Tijdelijke mitigatie	Type tijdelijke mitigatie geplaatst	Geplande locatie	Geplande plaatsingsdatum
Gewone dwergvleermuis	3 paarverblijven	12 stuks	12 x Schwegler 2FE muurschalen	woningen	Vóór 15-02-2021
Ruige dwergvleermuis	1 paarverblijf	4 stuks	4 x Schwegler 2FE muurschalen	woningen	Vóór 15-02-2021

Uit aanvullende gegevens ontvangen op 26 mei 2021

- De tijdelijke voorzieningen worden pas verwijderd nadat de permanente voorzieningen zijn gerealiseerd en de vereiste gewenningstijd van 6 maanden is verstreken. Daarnaast worden de tijdelijke voorzieningen niet verwijderd tijdens de winter- of kraamperiode. Uitgaande van de uiterlijke opleverdatum van april 2022 kunnen de tijdelijke voorzieningen in april 2023 verwijderd worden.

7. Tijdens de planning van de realisatie van tijdelijke voorzieningen, zijn de locaties veranderd en werden alle tijdelijke voorzieningen, zoals gewenst, niet op bomen, maar op gebouwen ingepland. Aangezien de verblijfplaatsen in een gebouw zijn aangetroffen, heeft dit de voorkeur, hoewel ruige dwergvleermuizen ook bomen gebruiken als verblijfplaats. Het betrof hier echter nog steeds geplande locaties. Soms bleek ter plekke dat gevels niet bereikbaar waren met de hoogwerker, was begroeiing of andere obstakels aanwezig of was er verzet van bewoners tegen de voorzieningen. In de bijgeleverde figuur 1 zijn de locaties weergegeven waar de voorzieningen uiteindelijk geplaatst zijn. Omdat de muurschaal Schwegler 2FE door zowel de gewone als de ruige dwergvleermuis gebruikt worden, zijn er geen specifieke voorzieningen voor deze soort. Er zijn voldoende muurschalen aanwezig voor de verblijfplaatsen van beide soorten.

Figuur 1: Definitieve locaties geplaatste tijdelijke voorzieningen.

7 Wijze van ongeschikt maken

Binnen de randvoorwaarden van het werk (afspraken met bewoners, Gemeente, doelen in Klimaatakkoord) is het niet mogelijk om geheel buiten de kritische periodes te werken en moeten de verblijfplaatsen ruim vóór aanvang van de werkzaamheden tijdig ongeschikt worden gemaakt. Er wordt voor gekozen de appartementencomplexen ongeschikt te maken tussen 15 augustus en 15 september 2021. De periode valt binnen de nieuwe standaard periode van ongeschikt maken die binnen de provincie sinds september 2020 gehanteerd wordt. De periode is akkoord bevonden naar aanleiding van advies door de Zoogdiervereniging (zie bijlage 8).

De maatregelen die worden getroffen, zijn hieronder beschreven en in bijlage 5 via foto's toegelicht.

Ongeschikt maken van de appartementen complexen is enkel toegestaan na het ontvangen van de ontheffing en buiten de meest kwetsbare periodes van de aangetroffen soorten en functies en onder ecologische begeleiding.

Gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis

Om letsel te voorkomen, wordt minimaal drie dagen (tussen 15 augustus en 15 september 2021) **voordat** de renovatiewerkzaamheden plaatsvinden, de bebouwing waar de vleermuisverblijfplaatsen aangetroffen zijn, ongeschikt gemaakt. Voor het ongeschikt maken wordt een breed scala aan materialen toegepast. Bij dakranden zijn dat latten, kitrugvulling en hoekprofielen. Voor open stootvoegen bijbekjes en voor scheuren, dilatatievoegen en kieren wordt vaak kitrugvulling gebruikt. De vleermuizen kunnen hun verblijfplaatsen verlaten via de aangebrachte exclusion flaps. Bij een doorgaande spouw wordt een maximale afstand aangehouden van 2,5 meter. PUR-schuim wordt niet toegepast in verband met mogelijke beschadiging van vleermuizen.

Minimaal drie dagen na het ongeschikt maken, vindt een avondcontrole door een ecooloog plaats bij locaties met verblijfplaatsen. Voor dit onderzoek wordt uitgegaan van een vergelijkbare oppervlakte per onderzoek waarop het nadere onderzoek is gebaseerd.

Als de vleermuizen vertrokken zijn, geeft de begeleidende ecooloog de woningen vrij voor 'start werkzaamheden'. Bij aanwezigheid van vleermuizen moet de desbetreffende locatie verder ongeschikt gemaakt worden en moet een nieuwe controlerende plaatsvinden. Dit net zolang totdat er geen vleermuisactiviteit meer is.

8 Permanente mitigatie

De genomen maatregelen volgen de richtlijnen en voorwaarden genoemd in de beschikbare Kennisdocumenten en de meest actuele kennis.

Zie bijlage 4 voor de locaties van de voorzieningen en bijlage 6 voor meer details. Gedurende werkzaamheden blijkt het soms niet mogelijk de voorzieningen op exact de aangegeven plaats te realiseren. Soms heeft dit technische oorzaken, maar soms stuit de plaatsing ook op groot verzet van de bewoners. Omdat het ecologisch niet uitmaakt of de voorziening op nr. 24 of 26 wordt geplaatst als voldaan wordt aan de ecologische vereisten, stellen wij voor de locaties waar de voorziening uiteindelijk geplaatst is in het ecologisch logboek van het project op te nemen. Hiermee wordt voorkomen dat voor dergelijke kleine aanpassingen het besluit moet worden aangepast.

Gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis

Binnen dit project worden meer permanente voorzieningen gerealiseerd dan dat noodzakelijk is voor het aantal aangetroffen beschermde verblijfplaats. De extra voorzieningen worden

aangebracht om een hogere kwaliteit in verblijfplaatsen te realiseren. Voor de gewone en ruige dwergvleermuis worden 16 permanente vorstvrije verblijfplaatsen gerealiseerd door het plaatsen van 16 geschakelde inbouwkasten (minimaal 5 meter tussen kasten). Hierbij wordt per verblijfplaats de VMPM2 (Faunaprojecten) geschakeld aan de VMPM2u (Faunaprojecten) tot één voorziening. De kasten worden op 16 locaties, op verschillende windrichtingen ingebouwd. De geschakelde kasten bieden meer variatie in het microklimaat dan enkele kasten en door het nagenoeg volledig inbouwen in de spouw is er een zekere buffering door de gevelstenen. Dit biedt een duidelijke meerwaarde ten opzichte van voorzieningen die niet achter gevelstenen worden ingebouwd. De tweelaags kasten voldoen uitstekend als zomer- en paarverblijfplaats en zijn ook bruikbaar als winterverblijfplaats. Met de tweelaags oplossing wordt variatie aangeboden, waardoor er meer keuze mogelijkheden zijn voor vleermuizen.

